

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญในการตราร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ....

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เนื่องจาก รัฐสภาโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ยื่นยันมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... พร้อมส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตรวจพบข้อความที่ขัดแย้งกันซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรถอนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกลับไปพิจารณาดำเนินการให้ถูกต้อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงมีคำสั่งให้ถอนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกลับคืนมาก่อนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และหาแนวทางแก้ไขให้ถูกต้องตามแนวทางที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งประธานรัฐสภาได้เชิญประธานวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการธิการสามัญของทั้งสองสภาทุกคณะ ประธานคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการประสานงานของสภาผู้แทนราษฎรและของพรรคร่วมฝ่ายค้าน มาประชุมร่วมกันแล้วมีมติให้ตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่พิจารณาปัญหาในการตราร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... ซึ่งได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว และพบว่าสาเหตุของปัญหาเกิดขึ้นในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา โดยมีข้อความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่รัฐสภาเห็นชอบแล้ว ไม่สอดคล้องและขัดแย้งกันเอง รวม ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ การแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษตามความในมาตรา ๑๘ (๘) (ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาเป็นมาตรา ๑๗ (๘)) กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยพิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอน แต่ความในมาตรา ๕๒ (ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาเป็นมาตรา ๕๑) กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ

ประเด็นที่ ๒ การแต่งตั้งและถอดถอนอาจารย์พิเศษตามความในมาตรา ๑๘ (๙) (ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาเป็นมาตรา ๑๗ (๙)) กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน แต่ความในมาตรา ๓๑ (๗) (ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาเป็นมาตรา ๓๐ (๗)) กำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน

การถอนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวคืนมาจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปรากฏมีความเห็นโต้แย้งว่า รัฐสภาจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกลับมาแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใด ๆ ไม่ได้เพราะรัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการตราพระราชบัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว ประธานรัฐสภาพิจารณาเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และนายกรัฐมนตรี อีกทั้งเป็นปัญหาความขัดแย้งที่จำเป็นต้องชี้ขาดว่า จะนำร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ โดยมีข้อความบางส่วน

คลาดเคลื่อนขัดแย้งกัน หรือหากรัฐสภาจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกลับมาปรับปรุงแก้ไขจะดำเนินการได้เพียงใดหรือไม่ สมควรที่ศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ

๒. ประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้น

มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ประธานรัฐสภามีอำนาจยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐสภา ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ กรณีตามคำร้องมีปัญหาว่า รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... พร้อมส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายได้ตรวจพบปัญหาข้อความที่ขัดแย้งกันในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และรัฐสภาโดยประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่ยืนยันมติของรัฐสภาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนมาเพื่อพิจารณาปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ก่อนแล้วจึงส่งให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ซึ่งมีปัญหาว่าจะกระทำได้หรือไม่ กรณีจึงมีปัญหาเกิดขึ้นแล้วจึงเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการตราร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... ของรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ในการตรากฎหมาย และเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เมื่อประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า การที่รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... พร้อมส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ หากก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ได้ตรวจพบปัญหาข้อความที่ขัดแย้งกันในร่างพระราชบัญญัติ รัฐสภาจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนมาพิจารณาปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ก่อนแล้วจึงส่งให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ได้หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๒ บัญญัติว่า ร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ต้องได้รับคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ซึ่งมาตรา ๙๐ บัญญัติว่า รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยรัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกันย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๑๗๒ บัญญัติให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน โดยมาตรา ๑๗๔

บัญญัติว่า เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา ๑๗๒ และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา และมาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติว่า เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมให้ดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๙๓ กล่าวคือ ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วขึ้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับ เป็นกฎหมายได้ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๑ ได้บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และกิจการอื่น เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยสภาผู้แทนราษฎรได้ตราข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไว้ หลายประการ ส่วนวุฒิสภาก็ได้ตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เช่น ข้อ ๑๐๘ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระ ตามลำดับ ข้อ ๑๒๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในวาระที่สามถ้าการพิจารณาในวาระที่สองได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีเช่นนี้ มติให้แก้ไขเพิ่มเติมหมายความว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมตามที่ได้พิจารณาไว้ ในวาระที่สอง และมติไม่แก้ไขเพิ่มเติมให้หมายความว่าวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม และข้อ ๑๒๒ เมื่อวุฒิสภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติให้ประธานวุฒิสภา แจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ และข้อ ๑๒ (๕) กำหนดให้เลขธิการวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในการยืนยัน มติของวุฒิสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง อนึ่ง ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎร ลงมติเห็นชอบแล้ว ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒๑ กำหนดไว้แต่เพียงว่า ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาว่าจะเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่ ดังนั้น ในกรณีที่ สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรจะต้องดำเนินการตามที่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติไว้ คือ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๓ โดยไม่มีบทบัญญัติว่า รัฐสภาโดยสภาผู้แทนราษฎรจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้นายกรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลาที่วัน เพียงแต่ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐ (๕) กำหนดให้เลขธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ยืนยันมติของสภาผู้แทนราษฎรไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรณีตามคำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป ซึ่งวุฒิสภา พิจารณาแล้วมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมและส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย กับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา และสำนักงานเลขธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ยืนยันมติรัฐสภา ที่ให้ความเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... พร้อมส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ เมื่อรัฐสภาโดยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาได้ดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการตราพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญประกอบกับ ข้อบังคับการประชุมของทั้งสองสภา จึงถือได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) แล้ว การที่ข้อเท็จจริงในชั้นการพิจารณา ของวุฒิสภาตามรายงานการประชุมวุฒิสภาและเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาโดยนำมาตรา ๕๑ มาพิจารณารวมกับมาตรา ๑๗ (๙) ตามที่รองประธานคณะกรรมการ วิสามัญเสนอ เพราะเกรงว่า มาตราอื่นที่มีคำว่า รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษ อาจจะขัดแย้งกัน จากนั้นที่ประชุมวุฒิสภาในชั้นการพิจารณาเรียงลำดับมาตราได้อภิปรายทั้งในประเด็น ที่คณะกรรมการวิสามัญตัดคำว่า รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ออกไป รวมตลอดถึง เหตุผลและความเหมาะสมต่อกรณีที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์พิเศษ ประกอบด้วย ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ ซึ่งในระหว่างการอภิปรายมีกรรมการและสมาชิกวุฒิสภาขอให้คงความในมาตรา ๕๑ ไว้ตามร่างเดิมด้วย เมื่อที่ประชุมวุฒิสภามีมติให้คงความในมาตรา ๑๗ (๙) ไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ ผู้สงวนความเห็นให้คงความในมาตรา ๑๗ (๙) และมาตรา ๕๑ ไว้ตามร่างเดิมได้หารือต่อที่ประชุมวุฒิสภา ภายหลังการพิจารณาลงมติในมาตรา ๑๗ แล้วว่า มาตราที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ เมื่อถึงมาตราเหล่านี้ให้ถือว่าไม่ต้องอภิปรายอีก และเมื่อที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเรียงลำดับ มาตราถึงมาตรา ๕๑ ไม่มีสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการผู้ใดอภิปราย ในกรณีเช่นนี้ ย่อมต้องถือว่า ที่ประชุมวุฒิสภามีมติในมาตรา ๕๑ ที่เกี่ยวข้องให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรด้วย ซึ่งในการยืนยัน มติของวุฒิสภาจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามมติของวุฒิสภาเพื่อให้ความในมาตรา ๕๑ ทั้งวรรคหนึ่ง และวรรคสอง เป็นไปตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรตามที่ที่ประชุมวุฒิสภามีมติดังกล่าว แต่ปรากฏว่า มีการดำเนินการตามมติเช่นนั้นเฉพาะความในมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามร่างเดิม ของสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ได้ดำเนินการในมาตรา ๕๑ วรรคสอง เพื่อให้เป็นไปตามร่างเดิม ของสภาผู้แทนราษฎรด้วย ทำให้ไม่สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๗ (๙) อันเป็นปัญหาประเด็นที่หนึ่ง ตามคำร้อง และการที่ที่ประชุมวุฒิสภามีมติให้คงความในมาตรา ๑๗ (๙) ไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่ได้ไปดำเนินการให้ความในมาตรา ๑๗ (๙) เป็นไปตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรทำให้ไม่สอดคล้อง กับความในมาตรา ๓๐ (๗) อันเป็นปัญหาประเด็นที่สองตามคำร้อง นั้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๒ บัญญัติให้การตราพระราชบัญญัติจะกระทำได้อีกแต่โดยคำแนะนำ และยินยอมของรัฐสภา และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติกระบวนการตรา พระราชบัญญัติของรัฐสภาไว้ในกรณีที่วุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติม ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้ดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ รัฐสภาจึงมีหน้าที่ดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภาก่อนที่จะส่งให้นายกรัฐมนตรี เพื่อนำร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์

ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๙๓ เมื่อรัฐสภามีหน้าที่ดังกล่าวทำให้การดำเนินการ เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตราพระราชบัญญัติ หากมีปัญหาความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภาในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา ที่ให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรก็ย่อมดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติของวุฒิสภา เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภาโดยแท้ก่อนส่งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ ตามมาตรา ๙๓ ต่อไปได้ ดังนั้น ก่อนที่นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ได้ปรากฏว่ามีความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการให้ถูกต้อง ตรงตามมติของรัฐสภาในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาที่ให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร ย่อมถือได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรี นั้น มิใช่ร่างพระราชบัญญัติที่ถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) รัฐสภาในฐานะที่เป็นองค์กรให้คำแนะนำและความยินยอม ในการตราร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๒ จึงขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืน มาดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภา เฉพาะส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการให้ถูกต้อง ตรงตามมติของวุฒิสภาที่ให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เป็นร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภา ให้ความเห็นชอบแล้วโดยสมบูรณ์ก่อนดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ต่อไปได้ เมื่อข้อเท็จจริงเรื่องนี้ ปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... มีข้อความบางประการในมาตรา ๑๘ (๙) และมาตรา ๕๒ คลาดเคลื่อนไปจากที่วุฒิสภามีมติให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เกิด ความไม่สอดคล้องกันรวมสองประเด็นตามคำร้อง อันเนื่องมาจากมีความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการให้ถูกต้อง ตรงตามมติของวุฒิสภา ซึ่งตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร ข้อความในมาตราเหล่านี้สอดคล้องกันอยู่แล้ว การที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบตามที่วุฒิสภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) แล้ว แต่มีความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภา ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาที่ให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติ ของรัฐสภาในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา เฉพาะมาตรา ๑๘ (๙) และมาตรา ๕๒ เพื่อทำให้ ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... มาตรา ๑๘ (๙) และมาตรา ๕๒ เป็นไปตามร่างเดิม ของสภาผู้แทนราษฎร อันจะทำให้ส่วนที่มีความไม่สอดคล้องและขัดแย้งกันระหว่างมาตรา ๑๘ (๘) กับมาตรา ๕๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๘ (๙) กับมาตรา ๓๑ (๗) หดหายไป ซึ่งไม่ได้เป็นการดำเนินการใด ๆ ขึ้นใหม่ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วย กับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง (๓) และเมื่อได้ดำเนินการเพื่อให้ข้อความ ในร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... เป็นไปโดยถูกต้องตรงตามมติของวุฒิสภาแล้ว การส่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... ที่ถูกต้องตรงตามมติของรัฐสภาโดยสมบูรณ์ ไปให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ต่อไป จึงเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญตามที่กล่าวมาแล้ว

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า การที่รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. .... พร้อมส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ หากก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ได้ตรวจพบปัญหาข้อความที่ขัดแย้งกันในร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นความไม่สอดคล้องในการดำเนินการให้ถูกต้องตรงตามมติของวุฒิสภาที่ให้คงไว้ตามร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร เฉพาะมาตรา ๑๘ (๙) และมาตรา ๕๒ รัฐสภาในฐานะที่เป็นองค์กรให้คำแนะนำและยินยอมในการตราร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๒ ย่อมจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนมาพิจารณาปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามมติของวุฒิสภาเฉพาะประเด็นที่ไม่สอดคล้องกันตามคำร้องดังกล่าวนั้นเสียก่อนแล้วจึงส่งให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ต่อไปได้

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิช นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัครโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๖๙ ก วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

ย่อโดย นายบุญลือ พิมพ์ทองงาม
กลุ่มงานคดี ๒